

Artà

ANY II - NÚM. 12

PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL

MARÇ, 1984

FOTO COMENTADA

Tal èxit ha assolit la publicació de les "FOTOS COMENTADES", tantes han estat les impressions i comentaris, i tantes les que ens han portat per a sortir a la tinta impresa, que podem dir que comptam amb un verdader arxiu de retrats curiosos, on hi desfila lo més granat del nostre poble.

La d'aquest mes ha tenguut l'honor d'ocupar la portada.

Aquesta foto té uns cinquanta anys i és feta amb un aparell de caixonet com els que empraven Mestre Pep Butlo i en Lluïset nouvingut d'Amèrica. Aquest es l'últim curs que impartia Artà D. Andreu Ferrer Ginard. No es

tracta d'elogiar aquí l'obra pedagògica del Mestre Sagristà; altres ja ho han fet enc que no en la mida que es mereixia. Es que es dona el cas que amb ell ja se celebrava aquella "Fiesta del Arbol" que enguany han reinstituit els alumnes dels Centres locals, sembrant pins per les socorrades muntanyes del terme.

Els que veis aquí, sembraren els de la Plaça de L'Almudaina i els de l'Avinguda de Costa i Llobera que donen goig de mirar.

Els són, drets d'esquerra a dreta:

En Miquel Sancho (Sanxo), Mateu Gili (Sua) germà d'en Tomeu de *telégrafos* i de l'inoblidable Manescal Toni. En Miquel Bonnín de Ses Graneretes. Bartomeu Esteva Sureda (de Son Pastor) Oficial de justícia. Miquel Fuster (Eloi) Jubilat de Gesa, bon clarinetista de banda. Antoni Esteva Tous (Tianova) Presbíter Joan Ginart Ferrer (Violí) i per mèrits propis i de la cort artística, Sarasate. Joan Sancho Bisquerra (Garreta), casat amb Na Bet Nonga. José Valls Troya (Llauner), Miquel Forteza Picó (Gallet), dibuixant i pintor, darrerament guanyador de tots els concursos. D. Andreu Ferrer Ginard, es mestre. Mateu Sancho Lliteras (Garreta), que caplleua per Mèxic. Rafel Terrassa Quetglas, casat amb Na Rosa Sopa, que havent començat de ferrer, acabà, perquè va morir jove, de forner. Miquel Mestre (Puig), tamborer i genre de sa dona més vella d'Artà. Jordi Cabrer Ferrer, poc abans de començar amb sa seva carrereta. Miquel Sancho Bisquerra (Garreta), de na Joana Aina Corpa. Llorenç Sansó, que va morir negat a la platja de Son Moll. Joan Pont, popular i botador. Antoni Rigo, germà de Na Miquela Monseriva, fill de s'Hostal de Na Pati.

Asseguts o acotats en el mateix sentit: Sebastià Massanet Lliteras (Maia), Rafel Sureda Nicolau (Butigueta) casat amb Na Catalina Sua: Ràdiotelegrafista d'aviació i uns quants anys depositari de l'Ajuntament. Tòfol Llaneres (Manyà), gran futbolista i fuster de professió. Creim que viu a Ciutat, com el que vé, en Pep Marin, nebot de Na Biatriu d'ets ous. Martí Vicens de Ca Na Metxa. Damià Casellas (Novell), resident a Capdepera, pare del President de l'Escolar. Joan Forteza Picó, es Mestre Picó. Jaume Sancho Lliteras (Garreta). Joan Serra (Juanito), fadrí vell i pagès. Joan Ferrer Pons (Sagristà), creador d'una gran empresa de material per a la construcció i per augmentar els mal-de-caps, hoteler. Antoni Jaume (Caragol) mecànic de cotxes i gran extrem esquerre i li dèiem en "Bala Roja", perquè era tan bo com en Gorostiza. Mariano Salem, forner i sant homo.

Voldríem que els miràssiu com el que són: un graó important de l'escala de la nostra història.

ACOLLIM LA PASQUA

Hem anat fins ara de festa en festa, De la llum de Nadal al foc de Sant Antoni, i, tot seguit, bulla de Carnaval. Artà té fama de fester, i no festeja per a la galeria, sinó perquè és autènticament un poble. Es lògic que en tornem a parlar quan vénen celebracions assenyalades. Arriba la Setmana Santa, amb l'amalgama de ritus i costums que apunten a Pasqua Florida, una solemnitat remota que festivava el retorn de les flors com a auguri d'esplets o de bones anyades, en els dies de què no hi ha memòria. S'hi afegia l'anyell del sacrifici i l'àpat en família, que avui es mantén amb remarcats tipisme gastronòmic: panades, robiols, frit de sang i freixura, arròs, escaldums i altres suculències. A l'època precristiana, pròpiament agrària de la festa l'alegria profètica de les flors, les primícies del bestiar i el reconeixement a la divinitat encobridora de guardes i pastures, procuraven dies d'excepció, que han persistit incòlumes i enriquits, com observa la glosa popular:

"Festes de Cincogema,
també les de Nadal
i de Pasqua Florida,
són les millors de l'any".

La Pasqua Cristiana, que commemora la immolació de Crist, l'Anyell Pasqual, i la seva eixida gloriosa d'entre els morts s'ha celebrat i es commemora a Artà des de fa segles, festa mil·lenària, pentura la més vella. Les modificacions que sofreix alteren la vida del poble perquè afecten la seva tradició. Artà, com a vila arrelada, és eminentment tradicionalista. Vol dir que respecta el passat, l'absorbeix i pretén que perduri, perquè vol una història, no de gasetilles o espíres fugeces, sinó de suc i de substància, d'una flama contínua i perenne.

No és que el passat s'hagi d'admetre com dos i dos fan quatre, ni creure com Manrique que "cualquiera tiempo pasado fue mejor". Això és una fallàcia que no té cap sentit. Les tradicions són fetes per al poble. Ell és l'amo, i les conforma perquè el serveixin sense destorbs ni traves. Han de ser vives i, per això, canviant. Lluny de passar-hi com babaus i somnàmbuls, les hem de transformar i rejuvenir. Però les novetats, bones i necessàries, per merèixer l'amor i el seguiment del poble, han de tenir plantades arrels, introduint-se en el corrent de la tradició contínua.

La Setmana Santa, a part de la significància per a la fe cristiana, de l'actitud espiritual que comporta, de l'exigència de reconciliació, de conversió o de canvi de vida, és un acte de poble i acte solemnement festiu. La manera com la vivim a Artà demostra geni creatiu i un amor inequívoc a lo nostro. No hi ha ruptura, sinó metamorfosi. Retiram les clovelles inútils i guardam fresc i tendre el bessó. Suprimim formes que queien d'avorrides i n'empeltam de noves, a fi que suri la festa global, com un cercle de vida i de calor. Perquè damunt actes i cerimònies, preocupa la festa, és a dir, la coparticipació, l'experiència comunitària, l'atmosfera d'atenció mútua, i, sobretot, la unanimitat en els valors que compartim, heretats dels nostres avis i trasmesos a la posteritat.

L'essencial no és que perduri la processó del Dijous Sant, ni que es faci un Endavallament magnífic o peces òptimes de teatre religiós, sinó que traspui l'adhesió del poble, que tots hi capiguem —especialment els joves— i ningú no es trobi raonablement desatès.

Anem-hi amb il·lusió i del que s'esdevengui facem-ne memòria permanent i activa, que orienti un poble antic i senyor, del seu passat honrós cap a la pau futura, a través de la festa, que tan bé li escau.

Artà

Año 2 - N.º 12 - Març 1984

Colaboradores:

GABRIEL GENOVART
PLANAS SANMARTÍ
JOSEP MELIA
JOAN REUS (Fotografia)
MARGARIDA SIQUER
NICOLAU CASELLAS
BONET DE SES PIPES
MACIA RIERA
GREGORI MATEU
SANTIAGO PERELLÓ
BERNARDO COMAS
ANTONI GINARD CANTÓ
JOAN SARD I PUJADAS
JAIME MASSANET
J. MASCARÓ PASSARIUS
Coordinación:
SERAFI GUISCAFRÉ I
JOAN ESCANELLAS I LLINÀS

IMPRENTA POLITÉCNICA
Troncoso, 3. Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca
Depósito Legal P. M. 203-1983

GLOSES IL·LUSTRADES D'EN TONI BUTLER

En Sarasate està fent
una grossa Immaculada,
prest la tendrà acabada,
serà un aconeteixement
a damunt es monument
que serà entronisada.

Serà una obra admirable,
és una esvelta figura,
devers nou metres d'altura,
i és d'acer inoxidable,
d'un pes casi incalculable,
en Joan per res s'apura.

Es la Verge de la Pau,
fixau-vos en sa mà endreta:
allà hi du sa colometa,
cap desperfecte hi trobau,
com més i més la mirau
de cap a pous és condreta.

S'enhorabona te don,
Sarasate, l'has guanyada
amb aquesta Immaculada,
ses coses així com són,
darà sa volta an el món,
molts la tendran retratada.

ARTANENCs fora d'ARTÀ

NCF

NOM: JOAN SARD ESTEVA.

Malnom: Terres.

Edat: 57 anys.

Ocupació: "Jefe d'aduanes" de S'Aeroport.

Altres dedicacions:

Aficions: L'esport en general, el tennis i la mar.

Adreces: Rector Vives, 62 (Génova). Palma.

Casat amb: Maria Bauzá Sirer de Capdepera.

Fills: 4 (M.ª Magdalena, Catalina, M.ª José i Miquel).

Relació amb el poble: Molt bona i constant.

D'al·lot ell i En Joan Servera jugaven amb l'"Imperio" de Manacor i ensenyaven a Sa Clota el que havien après d'En Marcos, l'entrenador. Devers els 50 feia de germà gran, des del convent dels franciscans a Vallecás, als comptats artanencs que acudien a Madrid per raons d'estudis. Destinat ja a Palma, fou l'organitzador i patrocinador de la festa dels artanencs a Ciutat, fins que els "seatets domingueros" pogueren més que la diada.

En Joan és actiu, nerviós, intel·ligent, simpàtic, artanenc i mig calarajader. Conserva la casa de sa Plaça Nova on hi viu sa mare.

NOM: JOAN ARTIGUES TOUS.

Malnom: de Son Assopa.

Edat: 51 anys.

Ocupació: Lletrat Assessor de l'Ajuntament de Palma.

Altres dedicacions: Advocat amb bufet, especialitzat en Dret Administratiu, Dret Familiar i en Jurisdicció Contenciosa-Administrativa. Assessor de Mercapalma, del Patronat Municipal de Guarderies, Circulació i Transports, etc.

Aficions: Excursionisme de muntanya. El camp.

Adreces: C/. Toni Frontera, 8, 1.º Telèfon 29 60 92.

Casat amb: Maria Mesquida Galmés.

Fills: 3.

Relació amb el poble: Frequent.

Un altre Joan, N'Artigues a Ciutat, i de Son Assopa a Artà. Va néixer per a Jurista. Pertany a la primera generació d'artanencs procedents de la classe mitjana que aconseguiren una carrera. Des del seu càrrec de primer misser de l'Ajuntament de la capital, ha assessorat durant molts d'anys la política administrativa del nostre poble amb encert.

Com que el poble li tira i de manera especial, l'arreal de Sa Torre, per on hi va córrer de petit, està renovellant el seu molí, on hi pensa descansar els caps de setmana.

Es un home seriós, amb més seny que intuïció. Amant de la vida casolana, sol parar a casa dels seus pares al carrer de Botavant.

LA BOIRA

Avui dematí anava cap a Ciutat. Era molt prest. La llum guaitava tímidament per entremig d'una boira, blanca, espessa, misteriosa, humida, que s'havia apoderat de la carretera, dels arbres, del cel, de tot el paisatge. Tot era seu.

Cada vegada que veig aquest vel tristoi, humil, fugisser, que s'afica fins el moll dels ossos de totes les coses, pens que la vida de l'home està feta també de boires i de clarianes, de renous i de silencis, de llàgrimes i de somriures.

M'agrada molt caminar per entre les columnes de la boira, sentir el seu bes humil i ample, observar la seva lluita per a vèncer la força calenta del sol. Arriba quasi sempre acompanyada d'un fred intens i ens parla de soledat, de fosques, de temors, de perills, de misteris amagats...

La boira es com el fum màgic de la nit que vol seguir besant l'ànima de totes les coses al llarg del dia. Pot ser com la mà amorosa de Déu que toca la vida d'una natura cada dia més hermosa.

La boira ens parla de silencis fecunds, d'esperances noves, de la necessitat de trobar per tot arreu una mà amiga que ens guii pels camins de la felicitat, del seu poder paralitzador de tantes presses i corregudes.

De vegades m'agradaria també que l'amor i la pau fossin com la boira: que s'aficassin dins les més profundes retxilleres de la persona humana, que recollissin les llàgrimes de totes les soledats, que facilitassin l'arribada del sol de la calor i de l'acollida.

GREGORI MATEU ESTARELLES

XERRAR BÉ
POC COSTA

LA BICICLETA I EL CICLISME

Els artanencs acusen afecció notable pel ciclisme. No són berbes. Quan els ha eixit una figura —Flaquer o Sastre—, s'hi han abocat a ulls clucs, uns a guaitar a la carretera, fent vives i expectants les hores mortes, per animar l'heroi; d'altres a fer esqueneta al campió (no "campeon"). Fins i tot li preparen carreteres de prestigi —entre elles una volta a Mallorca— i ultimen un velòdrom, perquè s'entreni o corri davant la parròquia que l'admira. Els èxits duen a Sant Salvador, ja que són patrimoni de la vila. Asos com aquells actualment no abunden. Però no tot és pèrdua: el circuit de festes manté la lluentor deguda, i el trofeu (no "trofeo") Guillem Bujosa el volen i disputen corredors de primera, amb participació local. No és infreqüent a Artà la pretxa de ciclisme. L'abundància del cor degota per la llengua

i mou cabassos de converses. Però s'hi perd en elles un munt de barbarismes, que hauríem de triar i, si és possible, depurar.

Parlar amb correcció de bicicletes no fa mal a ningú. ¿No és útil un fre si no li diuen "freno"? Si va bé raig de sol, raig de veu o raig d'aigua, ¿per què s'ha de dir "raios" de roda? ¿I per què un parafang ha de ser "parafangos"? Els "ejes", ¿no podrien ser eixos, o els "alambres", filferros? ¿Què vol dir "portabultos" si no portapaquets, portafardells, portaembalums, portaequipatge o similars? La cambra d'aire no s'anomena "cámara", però s'infla i es buida si ve el cas. Per adobar l'anomalia, qui té pegats no necessita "parxes". ¿Quin és el seient d'aqueixes màquines? : selleta, si voleu, o selletó; deixem-nos de "sillín"; no seurem, per això, a la gatzoneta.

L'argot ciclista conté paraules noves, de difícil suplència. Els anglicismes *doping*, *líder* o *sprint*, i els gal·licismes *palmarès* o *amateur* són quasi de família. No usem, emperò, "peloton", quan *pilot* significa el mateix i és mallorquí. Qui passa envant, *avança*, no "adelanta"; van a la coa (no "cola") els retardats, *re-rassagats* o *endarrerits*; ningú no es "retrassa" ni s'atrassa.

L'alçament de braços d'un campió quan travessa la línia (no la "crusa") expressa l'alegria d'un triomf pel que ha pedalejat (no "pedaleat") amb suor, seny i força. Són darrere, fatigues i quilòmetres (no "kilómetros"); davant, el *podí* (no "podio"), el bes de la donzella i un efímer obsequi de flors.

JOAN ESCANELLAS I LLINAS

LA RADIESTESIA Y LAS RADIACIONES

La palabra Radiestesia significa sensibilidad a las radiaciones. Estamos sumergidos en un planeta lleno y cubierto de radiaciones. Nuestro propio organismo es una fuente de radiaciones.

La Radiestesia es tan antigua como la humanidad. Los hombres primitivos tenían los mismos reflejos que los actuales, podían localizar el agua subterránea. Hoy día ciertos animales tienen esta facultad.

Los animales han conservado un sentido que la mayor parte de los hombres han perdido con la civilización; muchos de ellos presienten las tormentas, los seísmos y los cambios de tiempo.

Creo que la Radiestesia debería empezarse a practicar a nivel de Colegio como una asignatura más, como el dibujo, la gimnasia, la religión, los trabajos manuales. De esta manera desarrollaríamos, mejor dicho, no atrofiaríamos una función del organismo, que precisamente por falta de práctica se extingue, cada vez más. La humanidad puede sacar un evidente beneficio de la función Radiestésica.

¿Quién puede ser Radiestesista? ¿El 90% de las personas pueden ser Radiestesistas, aunque algunas son más sensibles que otras.

Hace más de 4.000 años que los chinos utilizaban la varita para descubrir agua, y objetos escondidos, lo que hoy día en Radiestesia se denomina Radiaciones nocivas. La Radiestesia está compuesta de varias formas de localización diferentes, con resultados idénticos: primero, la clásica y antigua Radiestesia, con el uso de la varilla; más reciente y en la actualidad, se usa el péndulo, que, a través de sus oscilaciones y rotaciones inconscientes, revela lo oculto al consciente; la tercera práctica es la Radiestesia natural, más antigua que la varilla, que yo prac-

tico y puedo demostrar. Consiste en detectar aguas subterráneas sin emplear varillas o péndulos; solamente extendiendo el brazo en posición horizontal y con la palma de la mano se perciben las radiaciones subterráneas.

En la actualidad se practica la Radiestesia psíquica ó Telerradiestesia que consiste en localizaciones a gran distancia sobre planos, mapas o fotografías. La introducción de la Telerradiestesia, fue en el año 1919 por el ilustre Abate Mermet. En definitiva existen dos clases de Radiestesia: la Radiestesia física y la psíquica.

La Radiestesia física incluye el estudio de toda la naturaleza viva. Los árboles y las plantas son detectores naturales, detectan las zonas positivas o negativas. ¡Cuántos árboles han sucumbido bajo el efecto de un rayo en días de tormenta, por el solo efecto de encontrarse emplazados en zonas de variación de campo magnético! Generalmente, donde cae el rayo, he comprobado que a cierta profundidad se encuentra agua subterránea en gran abundancia. El efecto del agua subterránea sobre los rayos se debe a entrar en contacto con las radiaciones subterráneas provenientes de las capas freáticas; el aire está ionizado de corriente negativa, la cual sirve de antena natural para absorber las descargas atmosféricas, en las cuales cabalgan los rayos tormentosos. Igualmente, donde se descargan los rayos, se pueden descubrir minerales.

Personalmente he podido comprobar en las grandes urbes, cantidades de árboles afectados de "Cáncer", por la gran nocividad de la atmósfera, aire contaminado y otros factores que influyen en la vida y desarrollo de los árboles, de las plantas y de las personas. Tenemos que ser conscientes del grave problema que nos aguarda, si no ponemos remedio a las contaminaciones de toda índole.

Un Radiestesista: MIGUEL MOREY

ELS REFRANYS ARTANENCs

p'En LAU

II

Després de la introducció publicada el proppassat "Artà", farem en aquest número una exposició dels refranys recollits que, d'una manera directa o indirecta puguin tenir res a veure amb les nostres coses. Per facilitar la lectura els hem agombolats una mica, un poc a bolei. Començarem amb un de ben nostre, al meu entendre el més artanenc de tots, el de "qui no pot arribar a Sant Salvador, s'atura a l'iglèsia", que, com un conegut principi jurídic, fa dona a entendre que ningú no està obligat a fer impossibles, en té prou amb el que pot. Consemblant a aquest en tenim un altre: "No pot ser fer de manobre i anar a Xiclai", també dit: "No pot ser moldre i anar a Xiclai", volent indicar que al mateix temps no convé fer dues coses, almanco amb consciència i responsabilitat.

Me'n compareixen dos que fan al·lusió a la nostra primera autoritat, criticant-lo per seure a la fotrenca sense cap mirament, i són el "Cama aquí cama allà com el batle d'Artà" i el "Més eixancat que el batle d'Artà", cosa que ho deu dur els maldecaps de la batleria, que fa que quan s'asseuen cauen emplomats i no reparen amb guardar les formes. Hala Senyors batles, fora treure es peus des solc!

En sentir a dir a qualcú: "Se pensa tenir Morrell i s'Ametlerar", entenem que parla d'una persona bravejadora i estufada, altrament dita "que no li poden tapar es cul amb set flassades", encara que aquest no sia de la casa i, si de veres té un sobrant, caldria aplicar-li el de "Té més (...) que la Mare de Déu gonelles" que també corr per altres llocs amb alguna variant: així a Pollença hi diuen "gonelletes". I si es tracta de doblers, no oblidem l'expressió popular d'"En Regalat ja és mort", que surt adesiara en les nostres converses per ponderar l'encariment dels queviures i de la vida en general, haven desaparegut del mapa el "de balde gratis per

no res". Segons M. Fuster, a Sant Joan el tenen amb aquesta versió: "En Regalat s'ha fet venedor".

I què en diuen dels nostres ases? Com els batles, tampoc no en surten ben parats. Tenen s'anomenada de patir de pas curt i de malfeiners. Veiem-ne una mostra: "Com ets ases d'Artà, que abans de veure es bast ja suen" que ofereix la variant catalana: "Com ets ases d'Urgell, etc.", i "Just té s'arrencada com ets ases d'Artà", que els tatxa d'impulsius o sia, de "tenir ses formigues ran des tió" i patir de poca corda.

En tenc un a mà de poc conegut, però que val la pena fer-ne esment per tenir la seva gràcia, malgrat no sia del tot artanenc i és el d'"Es curt d'un cap com ses bigues d'en Jusepet", que podria al·ludir, sia de biaix, als nostres Jusepets i aplicable a les persones curtes de gambals, que també en tenim pel poble.

Els poetes alts de punt defugen conscientment els mots de rima fàcil per donar un to de més qualitat literària als seus poemes, en tant que els glosadors, el cançoner popular i el refranyer es decanten cap a les paraules senzilles i planeres d'ús quotidià i solen escollir pels seus rimats les acabades en vocal accentuada —prosòdicament o ortogràfica— per ser la que més abunda. Com que el nom del nostre poble: "Artà" és una d'aquestes, no és estrany que se n'ajudin sovint als seus versets, vengui o no a tomb. Un exemple fefaent el trobam a la tirallonga següent: referida al dimoni, per altre part, personatge molt utilitzat en el folklore universal. Es aquesta: "A Petra, el dimoni s'hi va retre; A Artà s'hi va afatar; a Inca estrenyé ses dents", etc., enumeració que per fer-nos un desaire algún malambrós manipula, i enlloc de parlar-nos de l'entrada del menjar, parla de la sortida emprant una paraula pudent i malsonant.

UNA VALL AL SOL IXENT

MADÒ AGUSTINA

Fa un grapat de setmanes —no moltes— que ha tancat les portes el petit establiment de coses bones de Madò Agustina. Madò Agustina, tanmateix, feia ja una partida d'anys que s'havia retirat, però el minúscul negoci l'havia tirat endavant, fins l'altre dia, la seva nora. Ara, ca N'Agustina i la seva taula de les llepolies —tota una institució dins el poble— ja s'han acabat: han passat a formar part del petit museu dels records estimats, han passat a formar part de totes aquelles coses —tantes i tantes...!— que el temps ha anat esvaint.

El dissabtes, al capvespre, aquells dissabtes de la infantesa, plantava Madò Agustina la seva taula a la cantonada, davant el cafè de Ca Na Pipa, a

la Carretera Nova... En aquella taula encisadora no hi mancaven mai, està clar, els cacauets —una senalla de cacauets, flairosos a torrat de l'hora— que eren, diguem-ne, l'article principal i el producte que ha donat el nom a l'honorable gremi. Acompanyant els cacauets, no hi faltaven la senalla de avellanes, les ametles garapinyades, (dins bossetes de paper de celofà), les barres de regalim, les arrels de regalèssia, un "surtit" de galletes i caramel·los i les barretes de torrò (aquell torrò "de cocovetera", moll i dolçàs, que s'enganxava a la barramenta). En arribar la tardor, apareixien els anous, les castanyes, els gínjols i, a vegades, també, nesples i atzeroles. En temps de matances, hi trobavem pedres fogueres, embolicades amb paper vermell, de seda, i mistos de fer

pets. A temporades, compareixien els dàtils, confitats i sense confitar, i els moneiatets de xufla: menudes xufletes, seques i ruades, dins una senalleta, o en remull, dins un ribell.

A la Setmana Santa, els vespres de processó, Madò Agustina instal·lava la seva taula a Sa Plaça de S'Aigo, amb un llum de carbur, i vénga despatxar, amb un davantal emmidonat i blanquíssim, refulgent, quasi, a la flama blavosa, els confits del forn de Ca'n Mosca: confits grossos i bonyarruts, de dolçor quasi coenta, "peladilles" naracades i confitets petits, de pinyó.

I a l'estiu... Ah!, a l'estiu hi havia ventalls a la taula de Madò Agustina, ventalls de paper de colorins, i, ran de la taula, la bóta de polos voluminosa, la bóta cilíndrica i surenca que, quan la destapaven fumejava de gelor, al baf de la canícula.

Madò Agustina... Quantes vegades quedàrem, d'infants, embadalits davant aquell mostruari! Ella, juntament amb el seu marit (l'amo En Moma, el de la panxa prominent, pujant i baixant el camp de futbol, amunt i avall amb les senalletes), formen part d'una galeria entranyable. Romanen, en el record, al costat de Sor Magdalena, de l'amo En Geneca i el seu gelat d'ametla, d'aquells jocs perduts de bolles i de baldufes sobre el carrer polsós, del bosc de Son Vives, del vell camp del Cós, del Batle Don Miquel Butlo, de l'econom Lliteres i la doctrina dels diumenges a les tres, dins l'església fosca, del passeig, a l'estiu, per la Carretera, de la banda de música de Mestre Salem, del *cine de prest*, a les

cinc del capvespre, els diumenges d'hivern, amb refresc de *Kiola* al descans i estrèpit de mamballetes, a l'acabar la pel·lícula, quan atacava el Sèptim de Cavalleria i mataven el dolent de torn.

Llegíem, llavors, els al·lots, els tebeos del *Guerrero*, del *Cachorro*, de *Roberto Alcázar y Pedrín*, de l'*Inspector Dan*. La pantalla ens robava el cor, cada diumenge, mentre contemplàvem, des del galliner del Principal o a l'Oasis Cinema, totes aquelles pel·lícules, que poguérem veure: *Scaramouche*, *El Cisne Negro*, *El halcón y la flecha*, *El mundo en sus manos*, *Raíces profundas*, *Solo ante el peligro*, *Tambores lejanos*, *Su alteza el ladrón...*, mentre somniàvem amb aquelles pel·lícules que no poguerem veure perquè eren "gravemente peligrosas": *Gilda*, *Ana*, *Arroz Amargo*, *Mañana será tarde* i... *Escuela de sirenas*!!

Sonaven, a l'aire d'aquells darrers anys quaranta, d'aquells primers anys cinquanta, les cançons *Amado mío*, *Yo te diré*, el *Bayón d'Ana*..., les melodies de Jorge Sepúlveda, Lorenzo González, Antonio Machín i Juanito Segarra; en Juanito ditxós que, ai!, aquella nit d'infausta memòria, no comparegué a la verbena, per Sant Salvador, i s'enriguieren tant de noltros, després, els de Capdepera. Quin temps!

I Madò Agustina somrient, gojosa, cada disabte, quan plantava la seva taula a la cantonada, a la Carretera Nova, davant aquells cafè de Ca Na Pipa que fa tanta estona, tanta estona, que ja no hi és.

GABRIEL GENOVART

III TROBADA DE BANDES DE MÚSICA DE MALLORCA

El passat dia 8 de gener tingué lloc a Lluc la tercera trobada de bandes de música de Mallorca organitzada pel Consell Insular de Mallorca. Una gran multitud de gent, més de cinc mil persones es va congregar a Lluc des de les primeres hores del dia, persones que en tot moment donaren calor a la jornada amb la seva presència i amb l'acollida que donaren a totes i cada una de les bandes. En total se congregaren 20 bandes, amb més de 700 músics. 18 de les bandes eren de pobles, i a més hi havia la de l'Ajuntament de Palma i la de Capitania General de Balears. Cada banda interpretà una composició musical al moment d'entrar al recinte anomenat "Acolliment del Centenari", per acabar totes juntes interpretant La Balanguera i el Himno Nacional, dirigides en aquesta ocasió per Mestre Rafel Nadal, director de la banda de Manacor, que havia estat convidat a fer-ho per l'organització.

En un lloc preferent hi havia les primeres autoritats de Balears presidides pel President de la Comunitat Autònoma i pel President del Consell Insular de Mallorca, Srs. Cañellas i Albertí. Molts de municipis estaven representats per llurs batles.

Una vegada acabada la part musical, el president del Consell Insular, Sr. Albertí, lliurà la subvenció concedida a totes les bandes no professionals de Mallorca i a la banda Municipal i la de Capitania els lliurà unes plaques commemoratives. Lo mateix féu al director Rafel Nadal.

Per acabar l'acte, el presentador, Jaume Martorell, batle de Porreres, donà la paraula a la Presidenta de la Comissió de Cultura del C.I., Sra. Maria Antonia Munar, y al President del C.I. Sr. Jeroni Albertí, que agrairen l'assistència a l'acte i prometeren la col·laboració i el suport a la gran tasca que desenvolupen les bandes dins el terreny musical de Mallorca.

Bandes i autoritats es reuniren a l'acolliment "Font Coberta", on foren convidades pel President Sr. Albertí a una amical torrada.

JOAN ALZAMORA JUAN (Es carter)

(Continuació de l'article del Pare Rafel Ginard Bauçà)

L'ofici de carter és sobretot un ofici sentimental. M'explicaré perquè ho entengueu millor. En la garba de correspondència que el carter tragina, hi ha papers de negocis, de números, d'interessos comercials. Però també hi ha papers vius, batejats d'alegries, remulls de llàgrimes; papers calents d'amor i de sang, i farcits de confidències i secrets inviolables. Papers sagrats per on flueixen els alballons de la vida sentimental d'un poble. Un hortolà abeuja les plantes i malaveja que l'aigua arribi a l'últim revolt de la regadora. Un carter, administrador i depositari de sentiments humans, gira, cap a les cases corresponents, una gran quantitat de l'aigua salada o dolça de la vida sentimental d'un poble. Els sentiments, ja ho sabeu, són quasi sempre íntims, pudorosos, vida privada, i d'aquí, pels carters —entre altres raons— la severa obligació del secret professional.

Aquesta part sentimental de l'ofici En Joan l'ha exercida cordialment. Ja que hi era, d'una pedra feia dos tirs. En posar-se en contacte amb els destinataris de la correspondència, En Joan ha sabut felicitar per l'onomàstic, compartir desgràcies, demanar noves dels malalts i interessar-se amablement per les coses de les famílies. A honor d'En Joan Alzamora podem proclamar que, en l'aspecte sentimental de l'ofici de carter i en tots els altres aspectes, ell ha procedit d'una manera pulcra. Ni mai s'és considerat amo i senyor de ningú, sinó missatge i criat de tothom. I ara jubilat l'any 1960, ja no és En Joan, àlies Leu, sinó En Joan Carter o Es Carter Vei, el Carter d'Artà per antonomàsia.

El nostre amic és estat, com veis, un honorable treballador que ha complit amb la dura i enaltidora llei del treball. I això que ve d'una família, altre temps, rica i plena. Els avis paterns d'En Joan estaren d'amos en Es Rafal d'Es Sant i, durant la segona guerra carlista, el futur pare del nostre amic caigué soldat. Els amos d'Es Rafal el volgueren treure del servei militar i la broma els costà 500 drets d'or. Però els avis d'En Joan no quedaren espanyats amb aquest cop de bossa: fet el pagament, de l'or que va sobrar n'ompliren encara dos almuds. En Es Rafal d'Es Sant, hi havia haguts bons esplets d'olives i de garroves, i aquella família anava llavors vent en popa. Després la cosa trabucà: anys buits, revessos de fortuna, malalties al bestiar, negocis que varen maldir i els amos d'Es Rafal decaigueren de la seva polent situació econòmica. En Joan Alzamora, doncs, no va néixer dins cap vermell d'ou, ni pogué rebre gaire més herència que els braços i el delit per treballar, inexhaurible de bona humor i un esperit idealista. Per això, si ara té un de què viure, és que ell, personalment, s'ho ha guanyat.

Més amunt ja n'hem feta menció: En Joan Alzamora té els set caires foguers. Si, en distintes ocasions, ha baratat d'ofici no és estat per malfeneria. Aquella cançó de copeo:

A un malfener
mudau-li de feina,
perquè no hi ha cap eina
que li vagi bé,

no poden cantar-la a En Joan. Jubilat i tot i amb la vida resolta, no sap estar-se mans fentes i tot s'ho amanya. Exsecalla tarongers, aixeca esportellades, adoba goteres; si hi importa, apedaña, emmescla, esquerdeja o eixauba qualque paret; fa empelts, llaura i arregla el prat de Na Vergunya.

Però En Joan Carter, endemés de treballador que ha posades les mans en tantes de coses i ha sabut fer ca-seva, sempre, tanmateix, és estat un poc i un molt romàntic i idealista. Li ve de casta. ¿No diuen que els tests assemblen

a les olles? Doncs, en això d'esser idealista i amic de les arts i de les lletres, En Joan té prou a qui assemblar.

Home de carrera i afectat de llibres va esser el P. Jaume Juan Sanxo, de mal nom Xangarri, germà del repadrí matern d'En Joan. Els llibres d'aquest Xangarri, religiós del convent de franciscans d'Artà, han pervenguts fins al nostre amic i encara subsisteixen.

I ara una notícia minúscula, però gustosa. Un nebot d'aquest franciscà exclaustat era escolanet del convent i —cosa d'al·lots— va gravar el seu nom —Miquel Juan Jofre— i encara hi és, en el nínxol de Sant Antoni de Pàdua del retaule de l'altar major. Aquest Miquel Juan Jofre, del gremi dels teixidors, fou el padrí matern d'En Joan Carter i, com veis, les lletres també li tiraven.

A mitjan segle denou, un antepassat d'En Joan Carter, germà de l'escolanet que, per immortalitzar-se, esculpí el seu nom al nínxol de Sant Antoni del convent de franciscans, fou Secretari de l'Ajuntament d'Artà. Li deien Joan Juan Jofre. Morí dia 8 de setembre de 1875.

Es, doncs, cosa manifesta que, en la nissaga del nostre amic, hi ha haguts homes d'estudi i de carrera i, per això, no és d'admirar si ell té cama d'intel·lectual i d'idealista.

Ah, però no hem acabat! El romanticisme d'En Joan Carter no se deriva únicament dels homes de la família. Tenc per mi que les dones també hi han contribuït. En l'ascendència del nostre homenatjat hi ha agudes dones molt garrides que, com és natural, degueren posar idealisme i somnis dins la sang dels seus descendents. Com és ara, una tal Rebosta i una tal Flor-de-xeixa, repadrines d'En Joan Carter, per les quals la Musa popular, quan elles estaven en la verdor de la joventut, va compondre algunes corrandes.

L'amo En Joan Alzamora Esteve, fill de l'amo d'Es Solors i rebesavi del nostre amic, enlluernat per Na Rebosta —una bergantella com un pom de flors— la robà i va casar-s'hi. Ho recorda una cançó que els collidors d'oliva, especialment en Es Solors, han repetida moltes vegades:

Es sol ja se'n va a la posta
com un cavall en es cós.
L'amo En Juan d'Es Solors
ha robada Na Rebosta.

(Continuarà)

LA SIMBOLOGIA PATRIÒTICA DEL ROMANÍ

per MIQUEL BOTA TOTXO

En un espai limitat no se pot considerar tota l'obra d'un mestre dotat d'una plenitud i maduresa categòriques; emperò sí que se pot exaltar el sentiment patriòtic manifestat en moltes de les composicions que escrigué l'altíssim poeta Miquel Costa i Llobera, des del CASTELL DEL REI, LA GERRETA DEL CATIU, LA DEIXA DEL GENI GREC, fins a les horacianes ALS JOVES, L'HEROE i COMIAT, entre altres poesies que traspuen mallorquinisme, amor insubornable a l'illa més lluminosa de la mar Mediterrània, veneració inviolable a Mallorca, terra sempre cobejada.

Patriotisme i classicisme que s'ajunten quasi sempre amb força i pregonesa. Virtuts que bé hi fulguren dins cada una de les tres estrofes de la joia titulada "AMOR DE PÀTRIA".

Podríem afirmar que, amb genialitat i senzillesa, En Costa i Llobera sabé condensar dins el clàssic camafeu de dotze versos octosíl·labs, el batec autèntic de la sang mallorquina i tota la tragèdia del catiu obligat a deixar la seva terra, sotmès a la força i a la violència de l'invasor. Com en un deslligament dels teixits cel·lulars i amb l'esperit romput,

**"Quan les volgudes muntanyes
deixava el pobre catiu,
plorant, collí d'una penya
un brot de romaní."**

Presoner d'aquells que volien arrencar-li del cor tota l'arrel de la dignitat humana, d'home, de raça, de pàtria i de llengua; presoner d'aquells que volien esvair tota la seva cultura; presoner d'aquells que li volien destruir els sentiments i l'amor a la família, lluny de la seva llar,

**"Passà terres i fortunes;
però, resant, cada nit
besava el pobre, besava
un brot de romaní."**

Besava el catiu un brot de romaní, com si fora el símbol de tots els seus ideals; un brot de romaní, penyora de la seva esperança i el seu consol. Un brot de romaní que venerava com a relíquia sagrada d'una terra generosa, d'una llengua dolça, d'una raça dreturera i forta. I, després d'un llarg captiveri,

**"Un dia d'hivern, les ones
tragueren un mort, ai trist!
Estret dins la mà tenia
un brot de romaní."**

Amb el fet de la mort del catiu, alliberat del jou que el separà de la vida, Costa i Llobera ha volgut arribar a l'exaltament d'una prova fidel i contundent, enèrgica i intensament positiva; el testimoni de que, per a un vertader fill d'un poble valent i hospitalari, per a un fill que estima la llengua, mare de tota esperança, mai no mor l'amor ni l'ansia d'ésser més fill.

Aquesta força irreductible que ni l'ergástul, ni l'esclavitud, ni el domini de tota potència desintegrant mai no la podran enderrocar, el nostre poeta l'inclou dins la senzillesa invulnerable d'un brot de romaní, llavor d'horit-

El poeta Miguel Costa i Llobera

zons, de pau i de cultura, de virtuts i de veritat, que fa granar dins el calze de les despulles del catiu; perquè, definitivament, és el brot de romaní de la Pàtria, el brot de romaní de la Història, el brot de romaní de la Raça, el brot de romaní de la Llengua, el brot de romaní de la Cultura, el brot de romaní de la Llibertat.

Oberts els finestral del pensament cap a l'horitzó de l'essència humana,

He sorprès un estol de veles blanques
dansant damunt les ones de la mar.
Són les naus que han traçat la singladura
de la nostra florida llibertat;
són les naus que he seguit, oberta l'ànima
i un brot de romaní estret en les mans.
Així l'amor de pàtria mou la història:
"Siau qui sou", germans.

He somniat un floriment de roses
en el cel que m'eixampla l'horitzó,
per enjoiar les cales adormides
dins el mirall dels ulls dels pescadors.
Captiu de les blavors mediterrànies,
el desig sempre em deixa, amb uncí,
a l'ombra arrezerada i sentorosa
del Pi de Formentor.

Pollença, desembre de 1983. PAU

AYUDEMOS A LAS AVES INSECTIVORAS

De nuevo vuelven a cantar las aves en nuestros campos.

Hay como un resurgir de numerosos pajarillos que estuvieron muy cercanos a su total extinción.

Los detetés, las fumigaciones, los pesticidas, los herbicidas, toda una guerra química contra las débiles canoras.

Y los cazadores; a la búsqueda de unos caprichos gurméticos que no pueden satisfacer a nadie.

Sin pensar que las aves insectívoras son absolutamente necesarias para conservar el equilibrio ecológico.

No necesitamos tanto tratamiento químico para los árboles frutales si existieran mayores colonias depredadoras de insectos atacantes a sus hojas y sus savias.

Desde esta columna vamos a intentar ayudar a quienes trabajan para la conservación de la Naturaleza.

Haremos una labor de divulgación para penetrar en la sensibilidad de las gentes de nuestro entorno.

Igual que sembrasteis árboles, no matéis a los pájaros. Dejadles vivir porque haciéndolo ellos nos darán vida a nosotros.

¿Cómo ayudar a la procreación de las aves insectívoras?

Seguid leyendo:

GENERALIDADES

Determinadas aves insectívoras de interés forestal son trogloditas, es decir, utilizan los huecos naturales que se producen en el tronco y ramas gruesas de los árboles para nidificar y para protegerse de las inclemencias atmosféricas, así como de la acción depredadora de sus múltiples enemigos naturales. Estas oquedades tienen su origen en causas muy diversas: vejez del árbol, pudriciones, efectos mecánicos del rayo, fendas de insolación o de heladura, etc.

En las masas forestales sometidas a aprovechamientos intensivos y, más acusadamente, en parques y jardines los huecos naturales no existen o son muy escasos, ya que todos aquellos árboles defectuosos o viejos, y que, paradójicamente, son los únicos productores de oquedades idóneas, son eliminados. Como consecuencia la avifauna insectívora, a la que le es vital la existencia de estos huecos, desaparece o es marcadamente escasa.

Los nidos artificiales compensan con éxito la carencia de los huecos naturales, lográndose de este modo que las poblaciones de aves insectívoras permanezcan en nuestros montes, parques y jardines, con el consiguiente beneficio que la presencia de estos grandes consumidores de insectos nocivos representa para la masa arbórea.

COLOCACION DE LOS NIDALES

No se pueden dar normas fijas sobre la orientación más adecuada que ha de tener el orificio de entrada al nidal, ya que en cada caso concreto de instalación será diferente. En general se aconseja rechazar aquellas desde donde sean más frecuentes los vientos, tormentas o cualquier otro agente atmosférico desfavorable.

Los nidos deberán ser colocados suspendidos de las ramas del árbol, nunca adosados al tronco, lo que evitará que determinados enemigos naturales de las aves puedan introducirse al interior y destruir huevos o pollos.

Para evitar deslizamientos es aconsejable instalarlos entre las ramillas secundarias de una rama o en una horquilla. En cuanto a la altura del mismo es indiferente para la ocupación de los pájaros, aunque para evitar manipulaciones de curiosos, siempre poco recomendables, es conveniente su elevación hasta unos 3-4 metros del suelo.

AVES QUE UTILIZAN LOS NIDALES

El tipo de aves que utilizará el nidal para nidificar o protegerse dependerá del tamaño del orificio de entrada al mismo, dentro de cada biotipo de instalación concreto. Los nidos fabricados por ICONA tienen un diámetro de 35 mm., medida que consideramos óptima para aves de pequeño y mediano tamaño.

En los controles sistemáticos que se realizan sobre nidos colocados en las más diversas masas forestales de nuestro país hemos comprobado, hasta la fecha, su aceptación por parte de 24 especies de aves diferentes, algunas de las cuales sólo tienen el valor de lo anecdótico o excepcional.

Las aceptaciones más frecuentes lo han sido por las especies representadas en el presente cartel de divulgación, ocupando un lugar preferente (por su importancia y frecuencia) las realizadas por carboneros, herrerillos, agateador, papamoscas, colirrojo real y trepador azul. ECO

DE LA COLONIA

CONTRATIEMPO ENREDOSO

Tal como me lo contaron, lo cuento; eso sí, cambiando los nombres de los protagonistas, claro.

Al regreso de una familia de emigrantes, se les proporciona una nueva documentación.

Una vez instalados en su casa, observan que hubo trastrueque de apellidos, figurando el padre con los del hijo y viceversa. Hasta ahí, no hubo más complicación.

Voy a describir la familia: D. José, D.ª María, su hijo Pepe, y la esposa de este, Lucía.

La complicación viene al nacer el hijo de Pepe y Lucía, al que le ponen por nombre Pepito.

Veamos: D. José, marido de D.ª María, padre de Pepe, suegro de Lucía y abuelo de Pepito, resulta ser a la vez, marido de su nuera, hijo de su mujer, hijo de Pepe, y padre y hermano de Pepito.

D.ª María, esposa de D. José, madre de Pepe, suegra de Lucía y abuela de Pepito, es también, esposa de su hijo; por lo tanto, madre de su marido, así como nuera de Lucía.

Pepe, hijo de D. José y de D.ª María, marido de Lucía y padre de Pepito, se convierte en marido de su madre, suegro de su esposa, padre de su padre y abuelo de su hijo, del que es también su hermano.

Lucía, esposa de Pepe, madre de Pepito, nuera de D. José y de D.ª María, resulta ser esposa de su suegro, abuela de su hijo, suegra de D.ª María y madrastra de su marido.

Pepito, sin comerlo ni beberlo, nieto de D. José y de D.ª María, hijo de Pepe y de Lucía, es hijo y hermano de su abuelo, nieto de su madre, hijastro de su abuela y nieto de Pepe, o sea, hermano de su propio padre.

¿Imaginan el día que Pepito se case?

Nota: esta historia, no sé si es cierta, pero podría serlo.

ABROJ

COMUNICADO DE SANIDAD Y SEGURIDAD SOCIAL GOMAS DE BORRAR NOCIVAS

La Conselleria de Sanidad y Seguridad Social de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares, a través de la Dirección General de Consumo, ante la posibilidad de que pudieran seguir comercializándose gomas de borrar con forma, sabor y olor de alimentos (plátanos, fresas, limones, peras, etc.) recuerda al público en general y al comercio del ramo que dichos artículos podrían resultar tóxicos, por lo que deben ser retirados de la venta y no ser adquiridos.

Por parte de la Administración Autonómica se viene extremando la vigilancia sobre el particular, habiéndose procedido a la inmovilización de 219 unidades. En la actualidad viene estudiando la problemática originada la Ponencia del Grupo de Trabajo de la CIOA sobre juguetes y útiles de colegios, a quien se ha instado para que imprima la mayor urgencia en el tratamiento del tema.

Dada la proliferación de establecimientos que en el ámbito de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares pudieran tener a la venta las susodichas gomas de borrar, la Conselleria de Sanidad y Seguridad Social pretende transmitir una llamada recordando a la población lo que en su día fue advertido y ampliamente divulgado, al tiempo que espera la colaboración de los titulares de comercios de papelería y similares con el fin de lograr la completa retirada del mercado de las gomas prohibidas.

OTRO PREMIO PARA MIGUEL FORTEZA (Gallet) En los carnavales de este año y en la biblioteca EXAGONO ganó el Trofeo donado por talleres Manrique con el disfraz HOMENAJE A MIRO, que lució la hermosa señorita Eugenia Hernández. Enhorabuena.

Gran éxito de "Artà balla i canta" en la trobada organizada por el partido Unió Mallorquina en Lluc.

Tenemos que señalar asimismo el que obtuvo "Esclafits i castanyetes" en la fiesta d'es Pa i es Peix en San Juan.

Set-centes canals sacrificades a la Campanya d'Immobilització de bestiar porcí

(2. III, 1984) A través del Conveni firmat entre la Comunitat Autònoma i "SA NOSTRA" per dur a terme la campanya d'immobilització de bestiar porcí, a ran del descens dels preus al mercat, la Conselleria d'Agricultura i Pesca informa que ja s'han sacrificat 700 canals i que es preveu que no es trauran a la venda fins d'aquí a tres mesos.

El passat dia 13 de febrer tingué lloc l'acte de firma del Conveni entre la Comunitat Autònoma i "SA NOSTRA", segons acord pres al Consell de Govern del dia 9 del mateix mes. Aquest Conveni té la finalitat de frenar el descens dels preus del bestiar porcí al mercat balear; el Conveni posa a disposició dels ramaders un total de 34 milions de pessetes amb l'objecte de retirar del mercat una xifra aproximada de 1.500 porcs, quantitat que genera l'excés d'oferta actual.

Per premiar la labor profitosa i callada del nostre paísà en JOAN SERRA ALZAMORA, Oficial de l'Administració de Justícia en exercici al Jutjat de Palma, el Ministeri ha volgut distingir-lo atorgant-li la Creu de Sant Raimundo de Penyafort.

En Joan Serra com a bon artanenc ha fet sempre part i mitja per la gent del nostre poble; així que, de cor, li enviam la més sincera enhorabona.

DIADA AUTONÒMICA

Els dies 3 i 4 de març, coincidint amb el primer aniversari de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, se celebrà a Menorca la Diada de l'Autonomia organitzada pel Govern de la Comunitat Autònoma a través de la Conselleria de Cultura. Durant aquest cap de setmana se celebraren distints actes institucionals, culturals, folklòrics, esportius, etc.

Aquesta diada anual se pensa realitzar cada any a una illa distinta.

SI PADECES DE
PSORIASIS

LLAMA AL TEL.: 923-251677
DE SALAMANCA

GARANTIZAN SU CURACION

NECROLOGIQUES

ZULEMA RIBERA DE BLANES

Ha muerto en Mayagüez (Puerto Rico), pero ella había encomendado que la pusieran en el panteón familiar de su esposo, para, en su día, reposar junto a él. Una prueba del gran amor que sintió toda su vida. Casada con Juan Blanes Aymar, hijo del recordado Metge Quintín, reposa entre los hermosos cipreses de nuestro cementerio desde este mes de Marzo. A su esposo, hijo Rafael Juan, hija política Catalina Servera, nietos y demás familiares, nuestro sentido y emocionado pésame.

Ha mort l'amo En MIQUEL GILI NEGRE a l'edat de 81 anys el dia vint i sis de Marc. Es Celador Peu.

Qui no el recorda des de el trenta u fins a mil noucents seixanta set, trescant les nostres foraviles a un temps on tota l'economia radicava dins la vida camperola. Serios, reposat i humà. Més tard encarragat de S'Aigo des poble fins el 1981, qualque nit no dormia pensant en lo aixut que estaven es pous de S'Hort D'es Bril, i més d'un pic s'aixecà i anà a veure si tot marxava bé.

Preocupat pel poble era un funcionari exemplar. Donam als seus fills Joan, Maria i Antoni i demes familiars el nostre sentit condol.

Al cel sia.

Falleció en Palma doña AGUSTINA BARRIOS RONCO, ligada a nuestro pueblo por los lazos que un día mantuvieron sus familiares. Casada con don Mateo Sancho, hermano del legendari "Apotecari Cusi" había marchado a Montevideo donde sus padres poseían un floreciente negocio.

Descanse en paz.

A su hija Francisca, a su hijo político Paco Ruiz y a Pedro Sancho y demás familiares, nuestro pésame.

DEMOGRÀFIQUES

Movimiento natural de población durante el pasado mes de febrero

NACIMIENTOS

Día 2 de Febrero. Isabel Gili Cirer, hija de Antonio y Ana. C/. Pontarró, 5.

Día 6. Juan Vives Riera, hijo de José y Catalina. C/. M. Andreu, 9.

Día 18. Francisco José Gil Pons. Hijo de Antonio y de Margarita. C/. Cruz, 8.

MATRIMONIOS

Día 11 de Febrero. Mateo Massanet Flaquer con Antonia Galmés Carrió. C/. Mar, 39-2.º San Lorenzo.

DEFUNCIONES

Día 6 de Febrero. Francisca Soler Mascaró, a) De Can Canals. C/. Mayor, 27.

Día 11. José María Massanet, a) Lluc. C/. Crema, 10.

Día 20. Catalina Ferrer Gelabert, a) Garrofa. C/. Pep Not, 17.

Día 24. Francisca Jaume Canet, a) Pistoia. C/. Pou Nou, 9.

12/140

SETMANA SANTA 1984

ES DAVALLAMENT

No ha pogut esser. S'havia projectat, volent donar en es davallament una dimensió nova i més gran, interpretar el temps de "S'Endevallament". L'interpretació del Stabat Mater de Pergolesi amb soprano mezzosoprano, cor femení i vint professors d'orquestra. No ha pogut ésser. No s'ha trobat el suport necessari. I això que no arribava a les cent cinquanta mil pessetes tot inclòs.

Suposam que si fora estat per qualche "bauxa" o altres esdeveniments, n'hi hagués hagut de diners. La política cultural de per canostra segueix el mateix. Sense més comentaris.

PROGRAMA

15 d'Abril. DIUMENGE DEL RAM

Volem seguir Jesucrist, el nostre Guia i Salvador.

CONVENT. A les 10'30: Benedicció de Rams a la Plaça del Convent. Processó i Missa.

PARROQUIA. A les 11'30: Benedicció de Rams a Sant Salvador. Processó i Missa a la Parròquia.

SANT SALVADOR. A les 18: Pregó de Setmana Santa, a càrrec de Maria Fca. Sureda Trujillo. Acte seguit, Missa.

COLONIA DE SANT PERE. A les 10: Benedicció de Rams a Ca Ses Monges. Processó i Missa a la Parròquia.

16 d'Abril. DILLUNS SANT

COLONIA DE SANT PERE. A les 21: Celebració comunitària de la Penitència.

17 d'Abril. DIMARTS SANT

PARROQUIA. A les 21: Celebració comunitària de la Penitència.

19 d'Abril. DIJOUS SANT

Celebram el testament de Jesús: "Estimau-vos els uns als altres".

PARROQUIA. A les 18'30: MISSA DEL SANT SOPAR DEL SENYOR.

A les 19'30: MISSA DEL SANT SOPAR DEL SENYOR.

CONVENT. A les 21'30: Auto Sacramental a la plaça del Convent i Processó amb el següent itinerari: Carrer d'es Convent, Carrer Major, Placeta d'es Marxando, Carrer de Rafel Blanes, Plaça d'Espanya i Carrer de St. Salvador.

Posteriorment, a la Parròquia, celebració de la Paraula.

COLONIA DE SANT PERE. A les 20: MISSA DEL SANT SOPAR DEL SENYOR.

A les 22: Processó.

20 d'Abril. DIVENDRES SANT

Contemplam la creu; una creu d'on brolla la vida.

PARROQUIA. A les 18'30: Celebració litúrgica de LA MORT DEL SENYOR.

CONVENT. A les 19'30: Celebració litúrgica de LA MORT DEL SENYOR.

SANT SALVADOR. A les 22: ENDAVALLAMENT DE LA CREU I PRO-CESSO DEL SANT ENTERRO.

COLONIA DE SANT PERE. A les 20: Celebració litúrgica de LA MORT DEL SENYOR.

21 d'Abril. DISSABTE SANT

Crist Ressuscitat ens va al davant.

CONVENT. A les 20'30: Celebració de LA VIGILIA DE PASQUA.

PARROQUIA. A les 21: Celebració de LA VIGILIA DE PASQUA.

COLONIA DE SANT PERE. A les 21: Celebració de LA VIGILIA DE PASQUA.

22 d'Abril. DIUMENGE DE PASQUA

PARROQUIA. A les 9: Processó del Crist Ressuscitat i Missa de Pasqua.

A les 12: Missa.

SANT SALVADOR. A les 18: Missa.

PARROQUIA. A les 21: Missa.

COLONIA DE SANT PERE. A les 10: Processó del Crist Ressuscitat i Missa de Pasqua.

A les 19: Missa.